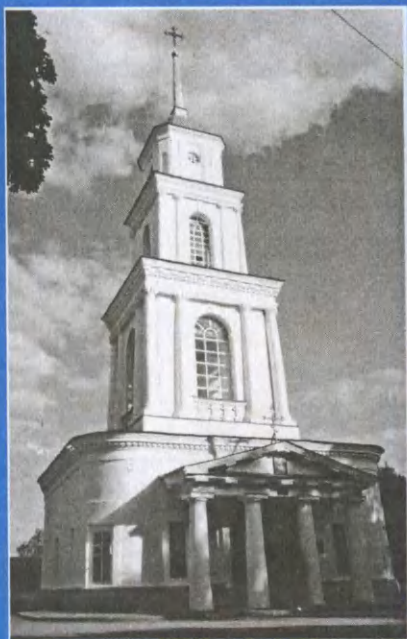

ПОЛТАВСЬКІ ЕПАРХІАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

Часопис Полтавської єпархії
Української Православної Церкви
Київського патріархату

2000
рік

Рік видання 63-й
СПЕЦВИПУСК

Число
6

*Святейший Патріарх
Київський і всієї Руси-України Філарет
і міський голова м. Полтави А. Т. Кукоба
в день освячення наріжного каменя
Святоуспенського кафедрального собору.
20 серпня 2000 р.Б.*

ПОЛТАВСЬКІ ЕПАРХІАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

Часопис Полтавської єпархії
Української Православної Церкви
Київського патріархату
Рік видання 63-й

ЧИСЛО 6

(спецвипуск)

2000 рік

Засновник видання
Полтавська єпархія
Української Православної Церкви
Київського патріархату

Головний редактор
митрофорний протоієрей Миколай
ХРАПАЧ

Редакційна рада
Ганна АНТИПОВИЧ
заступник головного редактора

Тетяна ДЕНИСКО
літературний редактор
Тарас ПУСТОВІТ
заступник головного редактора

Алла РОТАЧ
Валерій ТРЕГУБОВ
Віталій ХАНКО

Відповідальний за випуск
Олександр Ільченко

Комп'ютерна верстка
Костянтин Надудік

Адреса редакції
36020, м. Полтава,
Соборний майдан, 1. Тел. 7-31-77

*Друкарня ТОВ «Рік»
36000, Полтава,
пров. Піонерський, 4
Тел. 7-31-45*

*Зам. № 281. Формат 60×84/16
Папір офсетний. Друк офсетний
Ум. др. арк. 4,6. Тираж 1000 прим.*

Багатотиражний часопис
«Полтавські єпархіяльні відомості»
zareestrovano Державним комітетом
України у справах видавництва,
поліграфії та книгорозповсюдження,
свідомство серія ПЛ № 27,
15 грудня 1993 р.

**Використання будь-яких
матеріалів часопису — тільки
з письмового дозволу редакції**

**З питань придбання,
розповсюдження часопису,
виготовлення та розміщення
реклами звертатися до редакції**

**Часопис можна придбати в усіх
православних храмах Київського
патріархату м. Полтави
та Полтавської єпархії**

*На першій сторінці обкладинки
дзвіниця Святоуспенського
собору в Полтаві.
Світлина П. Кошельника*

*На другій сторінці обкладинки
світлина П. Здорошила*

ОГЛАВ

Переднє слово	3
З відповіді Святійшого Патріарха Київського і всієї Руси-України Філарета Українському центру економічних і політичних досліджень на одне із питань під час проведення «Круглого столу»: «Як Ви сприймаєте ініціативи щодо об'єднання церков?»	4
Заява прес-служби Київської Патріархії «Про ситуацію навколо процесу об'єднання Українського Православ'я в єдину Помісну Українську Православну Церкву»	6
УПЦ Московського Патріархату неканонічна?!	9
Відповідь Вселенського Патріарха Варфоломія I на постанову зібрання українського єпископату Московського патріархату 2000 року	10
<i>Протоієрей Миколай Храпач</i> Про церковний розкол в Україні	12
<i>Михайло Благовойченко</i> Вселенський Патріарх не визнає УПЦ Московського патріархату (Стаття із газети «Голос Православ'я», № 20, жовтень 2000 року)	19
<i>Людмила Коханець</i> «Покаяння» також може бути гріхом. Перед народом (Стаття із газети «Шлях перемоги», 23 серпня 2000 року)	23

Улюблені у Христі Брати та Сестри!

У складний час сьогодення з волі Божої, завдяки праці першоієрархів Українських церков та Вселенського Патріарха Варфоломія I, молитвами мільйонів віруючих Українське Православ'я мало можливість зробити реальні кроки до створення єдиної Помісної Православної Церкви в Україні. Та на заваді цьому, як і десять років тому, постала Московська патріархія і її послідовники в Україні. Зірвавши переговорний процес щодо об'єднання, Московська патріархія разом із так званою УПЦ МП своїми діями та рішеннями унеможливили єднання всіх православних в Україні, принаймні в найближчому майбутньому. Собор РПЦ відмовив у проханні архієреїв УПЦ МП та Президента України Л. Д. Кучми надати автономію УПЦ, «заборонивши» главі нашої держави втручатись у церковні справи. При цьому Собор РПЦ грубо втрутився в справи незалежної держави і спотворив намагання української пастви мати єдину Церкву, ще більше поглибив розбрат. Одначе навіть надання автономії не зняло б проблеми, бо МП ніколи не погодиться на автокефалію Української Православної Церкви, про що свідчать не тільки її дії на Архієрейському Соборі в Москві в серпні цього року, але й її ставлення до УПЦ протягом століть. Це підтверджують і відповідні рішення, прийняті зборами архієреїв УПЦ МП в Києві, які тішать себе ілюзіями, що вони «незалежні» від МП (див. статті митр. Феодосія). Але, незважаючи на це, сьогодні продовжуються процеси визнання Української Церкви і надання їй канонічної автокефалії від Константинопольської Матері-Церкви, яка підтвердила це рішенням Священнішого Синоду про неканонічні дії МП щодо приєднання Київської митрополії до Москви. Отже, Київська митрополія є канонічною територією Константинопольського Патріарха. Це означає, що Московська патріархія не має канонічного права втручатися в справи Української Церкви.

Вселенський Патріарх Варфоломій засудив рішення зборів архієреїв УПЦ МП в Україні і підтвердив позицію Вселенської Константинопольської Церкви про необхідність проведення Українського Об'єднавчого Православного Собору та надання Українській Церкві повної автокефалії (незалежності).

Подаємо в цьому числі «ПЄВ» матеріали щодо цих процесів.

З ВІДПОВІДІ СВЯТИЙШОГО ПАТРІАРХА КИЇВСЬКОГО І ВСІЄЇ РУСИ-УКРАЇНИ ФІЛАРЕТА УКРАЇНСЬКОМУ ЦЕНТРУ ЕКОНОМІЧНИХ І ПОЛІТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ НА ОДНЕ ІЗ ПИТАНЬ ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ «КРУГЛОГО СТОЛУ»: «ЯК ВИ СПРИЙМАЄТЕ ІНІЦІАТИВИ ЩОДО ОБ'ЄДНАННЯ ЦЕРКОВ?»

УБЕРЕЗНІ 2000 року в Женеві (Швейцарія) відбулася зустріч представників Константинопольської і Московської патріархій спеціально з українського питання. Там було вирішено скликати 15 липня 2000 року в тій самій Женеві шестисторонню зустріч делегацій: Константинопольської Патріархії, Московської Патріархії, Державної делегації України і трьох Православних Церков з України — Київського Патріархату, Автокефальної і Московського Патріархату. Представники Московської Патріархії хотіли не допустити до женецьких переговорів у липні делегації УПЦ Київського Патріархату і УАПЦ, але їхня вимога була відхилена. Друга зустріч Константинополя і Москви відбулася в Женеві 23 червня. Дискусії точилися дуже гострі: Москва відкрито почала протидіяти переговорному процесові з метою створення в Україні єдиної Помісної Православної Церкви. Після зустрічі 23 червня Константинопольська Патріархія об'явила на своєму Синоді Україну своєю канонічною територією, ще раз підтвердивши незаконність приєднання Київської Митрополії до Москви 1686 року. Адже про невизнання цього акту неодноразово заявляли інші Константинопольські Патріархи, наприклад, Григорій VII 1924 року і Димитрій I 1990 року. Тоді Московська Патріархія попросила Константинопольського Патріарха Варфоломія перенести згадану шестисторонню зустріч з 15 липня 2000 року на кінець серпня. Це зроблено не випадково. Бо за цей період, як стало відомо, планується скликати за командою з Москви Архієрейський собор УПЦ Московського Патріархату в Києві, який «попросить» Московську Патріархію надати УПЦ МП автономію. Це дуже дивне прохання: адже УПЦ МП вже ряд років дзвонить у всі дзвони, що вона «незалежна в управлінні» — і тут раптом ця «незалежна» просить не автокефалію (тобто повну незалежність), а лише автономію, тобто фактичну залежність, але з якимись невеличкими місцевими правами. Певна річ, Архієрейський собор Російської

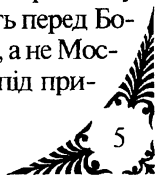

Православної Церкви в Москві 18—20 серпня таку автономію УПЦ Московського Патріархату може надати. Інакше кажучи, трішки видовжує поводок, на якому досі утримувала цю свою філію в Україні.

Цим актом надання УПЦ МП автономії Москва пробує зупинити об'єднавчий процес православ'я в Україні. Москва хоче закріпити розрив Православної Церкви в Україні на дві частини. Скориставшись тим, що пересічні громадяни не завжди усвідомлюють колосальну різницю між церковною автономією (повною залежністю, але з частковими автономними правами) і церковною автокефалією (повною незалежністю від зарубіжжя), Москва і її філія в Україні розгортають широко закроєну пропагандистську акцію, мовляв, Помісна Українська Православна Церква в Україні вже є, і хто не з нею, той проти помісності, той розкольник. Але автономія — це не помісність. Жодної помісності нема — це чиста фікція. Є та сама залежність від Московського Патріархату: та сама пілюля, тільки в іншій обгорті.

Другим моментом є: цю автономію УПЦ МП не визнає Світове Православ'я, як досі не визнало воно залежні від Москви Церкви в Японії, Сполучених Штатах Америки, які були утворені в кабінетах Московської Патріархії під диктовку Кремля з подібними ж пропагандистськими і деякими іншими цілями. Отже, діставши автономію, УПЦ МП опиниться в гіршому становищі, ніж вона була у складі Московського Патріархату, коли Світове Православ'я сприймало і визнавало її як невід'ємну частину РПЦ. Тепер же із своєю фіктивною «незалежністю» вона позбудеться визнання старовинних східних патріархатів (Константинопольського, Єрусалимського, Олександрійського, Антіохійського) і буде дивитися тільки в бік своєї дарительки автономії — Московської Патріархії. Цей хитрий план тільки й потрібний Москві, яка так тонко обвела навколо пальця архієреїв, очолюваних митрополитом Володимиром (Сабоданом), що нібито зробила їм послугу, а насправді залишила ні з чим, завдавши при цьому великої шкоди Україні як державі.

На противагу цьому несприятливому розвитку подій, сценарій яких виписаний за спиною України, без України і на шкоду Україні, Українська Православна Церква Київського Патріархату пропонує ясний, прямий конструктивний шлях об'єднання трьох частин українського православ'я на спільному Помісному Соборі. Проблеми з об'єднанням УПЦ КП й УАПЦ немає, є проблема з третьою стороною: УПЦ МП. Їй треба відмовитись від сценаріїв, написаних на користь Росії і на шкоду Україні. Архієреям і духовництву цієї Церкви треба усвідомити свою відповідальність перед Богом та історією за український народ і служити цьому народові, а не Московському Патріархатові і Російській Православній Церкві під прикриттям різних «самостійних управлінь» і «автономій».

ЗАЯВА

ПРЕС-СЛУЖБИ КИЇВСЬКОЇ ПАТРІАРХІЇ

«ПРО СИТУАЦІЮ НАВКОЛО ПРОЦЕСУ ОБ'ЄДНАННЯ

УКРАЇНСЬКОГО ПРАВОСЛАВ'Я В ЄДИНУ ПОМІСНУ

УКРАЇНСЬКУ ПРАВОСЛАВНУ ЦЕРКВУ»

ПРОТЯГОМ останнього часу в Україні та в православному світі в цілому відбуваються безпрецедентні за своєю важливістю події, що пов'язані з розпочатим процесом утворення Єдиної Помісної Української Православної Церкви. Нагадаємо їх.

Зустріч представників Константинопольського та Московського Патріархатів у червні цього року в Швейцарії, що мала на меті визначити позиції цих церков щодо створення Єдиної Православної Церкви України, показала вперте небажання Російської Православної Церкви враховувати думку Константинополя та Києва з цього питання. РПЦ заявляє, що рішення цієї проблеми — прерогатива виключно Москви, оскільки Україна, вважають вони, є канонічною територією Російської Православної Церкви. Вселенський Патріарх Варфоломій, навпаки, висловився за рішення цього питання шляхом об'єднання українських православних церков і визнання автокефалії Помісної Церкви України. Складність проблеми і наполегливість Константинополя примусили Москву погодитися на зустріч у Шамбезі (Швейцарія) 15 липня 2000 року представників Константинопольського, Київського, Московського Патріархатів, Української Православної Церкви Московського Патріархату, Української Автокефальної Православної Церкви та Уряду України для прийняття остаточного рішення про незалежність Української Православної Церкви і об'єднання нашого Православ'я. Але в реальні плани Російської Церкви така зустріч не входила і, посилаючись на поважні причини, згодом вони просили перенести таку зустріч на 20 серпня 2000 року.

На початку липня урядова делегація України на чолі з Віце-прем'єр-міністром Миколою Жулинським зустрілася з Вселенським Патріархом Варфоломієм, і під час цього візиту Патріарх ще раз підтвердив позицію Вселенської Константинопольської Церкви про необхідність проведення українського Об'єднавчого Православного Собору та надання Єдиній Українській Помісній Церкві повної незалежності (автокефалії).

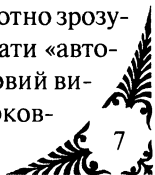
Російська Православна Церква розуміє, що об'єднання Українського Православ'я під омофором Київського Патріарха та визнан-

Під час хресного ходу в Полтаві, 2000 р. Б. Світлина П. Здоровила.

ня автокефалії Української Церкви означає втрату Москвою свого домінуючого місця в Світовому Православ'ї та впливу на Україну. Тому Російська Православна Церква вирішила зірвати процес об'єднання шляхом проведення архієрейських соборів Української Православної Церкви Московського Патріархату (митрополії РПЦ в Україні), 27—28 липня в Києві та Російської Православної Церкви 18—20 серпня 2000 року в Москві. Мета цих соборів — надання Російською Православною Церквою своїй Українській митрополії так званої автономії, що, на думку московських ієрархів, повинно остаточно припинити процес об'єднання та унезалежнення Української Церкви. В своїх планах РПЦ планує через проведення масованої інформаційної атаки на Україну дезінформувати український народ та Уряд, підмінивши поняття «автокефалія» терміном «автономія».

Автономія церковної організації — це статус, який дає можливість цій організації самостійно здійснювати лише певний перелік заходів, перебуваючи у стані підпорядкування главі церкви (Патріарху) та рішенням синодів і соборів. На прикладі Автономної Республіки Крим, що є складовою частиною України і керується законами держави, абсолютно зрозумілий статус і рівень «автономії». Тому намагання РПЦ надати «автономію» УПЦ Московського Патріархату — не що інше, як новий виток закабалення Українського Православ'я російськими церков-

ними і державними колами Ми також повинні знати і розуміти, що навіть надана УПЦ МП «автономія» потребуватиме визнання іншими православними церквами, що за умов протистояння Вселенському Патріархатові мало ймовірно. Згадаємо ситуацію з Автономною Японською Православною Церквою, що також «отримала» «автономію» від Москви і так і не визнана вже понад 30 років.

Якщо ж розглядати процес «автономізації» Київської митрополії РПЦ з позиції інтересів Українського Православ'я та нашої держави, слід голосно заявити про те, що такий підхід Російської церкви не тільки не вирішує релігійних проблем в Україні, а знову ставить Українську Православну Церкву у розряд невизнаних церков і провокує посилення протистояння в Україні на тлі невизначеності у питанні автокефалії Української Церкви. І це відбувається саме тоді, коли Константинопольський Патріарх Варфоломій погодився визнати Українську Церкву автокефальною — рівною серед рівних у світовому православ'ї.

Російська Православна Церква та її Київська митрополія зрозуміли, що після 20 серпня на запланованій зустрічі у Шамбезі, навіть за їх негативної позиції щодо об'єднання, Константинополь може визнати автокефалію Української Православної Церкви (об'єднану або тільки Київського Патріархату), оскільки це неминучий процес і Україна дійсно має право мати свою незалежну церкву. Саме цій справжній автокефалії Москва збирається протиставити свою кишенькову «автономію».

Фактично Москва, крокуючи шляхом, що був нею обраний в 1992 році, коли заляканий московською пропагандою та тиском єпископат вчинив розкол в Українському Православ'ї і на неканонічному Харківському «соборі» заснував УПЦ Московського Патріархату, знову зриває переговори між українськими церквами і Константинопольським престолом та намагається зруйнувати процес об'єднання Українського Православ'я...

УПЦ Московського Патріархату неканонічна?!

ПРЕДСТАВНИКИ Української Православної Церкви Московського Патріархату часто називають Українську Православну Церкву Київського Патріархату та Українську Автокефальну Православну Церкву неканонічними, не посилаючись при цьому на вагомі аргументи.

«Собори» УПЦ МП та Собор РПЦ фактично зірвали переговорний процес щодо об'єднання Українського Православ'я в єдину Помісну Церкву, звинувативши при цьому УПЦ КП, УАПЦ та Вселенського Патріарха Варфоломія у «неканонічних» діях щодо цих процесів.

Як стало відомо, Вселенський Патріарх Варфоломей дав відповідь на звернення архієрейського «собору» УПЦ МП, адресовану Патріарху Алексію, де зазначено, що «Архієрейський Собор УПЦ» — це, по суті, зібрання (збори) українських єпископів, але аж ніяк не Архієрейський Собор. Це означає, що УПЦ МП не є Церквою, а лише підрозділом Російської Православної Церкви, бо її статус «незалежна в управлінні» суперечить канонам Святої Православної Церкви і є витвором священноначалія РПЦ. Крім того, УПЦ МП не визнана іншими Помісними Православними Церквами. Всі ж збори єпископів цієї «церкви», починаючи з харківського «собору» 1992 р., який розколов Українське Православ'я, є лише зібранням частини архієреїв РПЦ, а згідно зі вченням Василя Великого, є «самочинним зборищем» і, звичайно ж, не мають канонічної сили.

Цього ж літа Священний Синод Константинопольської Церкви підтвердив, що Київська митрополія залишається канонічною територією Константинопольського Патріархату, бо її приєднання до Москви 1686 року було проведено всупереч Канонам Церкви.

Отже, долю Українського Православ'я має вирішити українська паства разом з Церквою-Матір'ю, від якої і народилась Українська Православна Церква, тобто Константинопольською Церквою,

Московська Патріархія з претензіями на Третій Рим, на жаль, лише шкодить об'єднанню Українського Православ'я в єдину Помісну Православну Церкву, боячись втратити вплив на українську паству і на Українську Державу.

Прес-центр Полтавської єпархії
Української Православної Церкви
Київського Патріархату.

**ВІДПОВІДЬ
ВСЕЛЕНСЬКОГО ПАТРІАРХА
ВАРФОЛОМІЯ І
НА ПОСТАНОВУ ЗІБРАННЯ
УКРАЇНСЬКОГО ЄПІСКОПАТУ
МОСКОВСЬКОГО ПАТРІАРХАТУ
2000 РОКУ**

ПРЕОСВЯЩЕННИЙ Митрополите Київський, у святому Дусі
улюблений брате і співслужителю нашої Мірності кир Володи-
мире, благодать Вашому Преосвященству і мир від Бога.

Отримали і з великою скорботою та глибоким болем прочитали відісла-
ний вами, всупереч установленому порядку, за яким ієрархи помісних Свя-
тих Православних Церков спілкуються з церковних проблем через своє
церковне керівництво, текст нашої Мірності, прийнятий в Лаврі Успіння
Богородиці м. Києва на скликаних зборах (а не, безперечно, Соборі чи
синоді) 35 єпископів України 28 числа місяця липня.

Наш смуток поглиблюється ще й тому, що майже з самого початку
цього століття, яке закінчується, розпочалася серйозна криза в лоні пра-
вославного народу України, яка набула пагубного вигляду схизми. І вона
не тільки не вилікувалася спробами церковного керівництва цього страж-
денного народу, але останніми днями ще більше розповсюдилася та й далі
розповсюджується в такий спосіб, що Православна Церква стала загалом
предметом насмішок і збиткування, не маючи змоги забезпечити свою
єдність, а також спільноту між своїми членами.

Господь наш Ісус Христос авторитетно визначив, що всякий, хто зу-
мисне розділяє братів, не може перебувати посеред них, а повинен бути
відлучений від Церкви (Мф. 18, 17). Прикре розділення українського на-
роду на теренах Української держави залишається проблемою, яка не знай-
шла свого вирішення ні державою, ні місцевим церковним керівництвом
ось уже протягом майже дев'яти десятиріч. Отже, настав час, щоб по-
середником у вирішенні цієї проблеми стала вся Церква, котра, як всім
відомо, — Єдина, Свята, Кафолічна і Апостольська, хоча адміністратив-
но й поділена на багато помісних автокефальних церков.

Усвідомлюючи це, матір Свята Христова Велика Церква Константи-
нопольська та Святійша Російська Церква через своїх представників в
Женеві ухвалили спільне рішення (воно було затверджене також місце-
вими священими синодами) про спільну співпрацю між собою, а

також з православними в Україні, щоб знайти спосіб припинення схизм та здобуття такої жаданої єдності православного народу Божого в Україні.

Це посередництво двох Церков (Константинопольської і Московської), здавалося, мали б радо вітати православні українці, які вболівають за свою землю і за свою Церкву. Але, навпаки, стосовно намірів Нашої Мірності розгорнулася протидія, з'явилися неправдиві публікації, які, певно, заангажували і Ваше Преосвященство, і вся сукупність 35 православних канонічних архієреїв в Україні, оскільки вони безпідставно вважають, що пропозиція доброї послуги нашої Мірності, яка відбувається у співпраці з пропозицією доброї послуги Святійшій Російській Церкві, поглибить розкол та викличе нові зіткнення. Але якщо це визнають брати во Христі єпископи України, тоді, безперечно, у нових розколах та зіткненнях будуть винні самі вони, бо не приймають як благо внесок своїх братів з Константинополя і Москви, хоча самі ось понад дев'яносто років не можуть досягти об'єднання розколів.

З великим сокрушенням сердечним, проливаючи сльози та молячись, просимо Ваше Преосвященство, щоби надісланий нам за підписом 35-ти українських архієреїв текст був знову ними вивчений і щоби Ви звернули їхню увагу на неприпустимість його змісту з канонічної точки зору та спонукали кожного з них зійти з помилкової дороги та піклуватися за заблудлих овець стада Христового, співпрацюючи зі страхом Божим з Святійшими Церквами Константинополя й Москви і котроюсь іншою, яка захоче допомогти в подоланні протистоянь та зникненні схизм; та приймати в батьківські обійми всіх бажаючих, щоби для братів, які хочуть повернутися до канонічності, вони жертвували з радістю, готовністю та доброзичливістю теля вгодоване, а не протиїдали як старший брат.

Тому, безперечно, рішення, ніби ми заперечуємо співбесіду, веде до зруйнування всяких контактів і співпраці з найглибшою відповідальністю тих, хто чинить ці перешкоди. А їхнє поспішне рішення про відмову від всякої співбесіди принижує значимість тих, хто перешкоджає співпраці у Христі, тим більше, що сини віку цього навіть після кровопролитних зіткнень все ж знаходять вихід і вступають у взаємні контакти, вважаючи, що користь від співпраці значиміша затятості у своїх власних поглядах, відтак і виглядають мудрішими.

На цьому, засвідчуючи наш глибокий біль з приводу Вашого тексту, закликаємо на Вас і всіх, хто підписав його, благодать і милість від Бога для справжньої користі.

2 серпня 2000 р.

Текст одержано з мережі Internet.

Переклад з грецької єпископа
Рівненського і Острозького Даниїла.

Протоірей Миколай Храпач

ПРО ЦЕРКОВНИЙ «РОЗКОЛ» В УКРАЇНІ

СВЯТИЙ Василій Великий, посилаючись на Святих Отців, визначає три напрямки церковних розділень: ересь, розкол та самочинне зборище. Еретики, згідно з його поділом, — це ті, що змінили віровчення, розкольники — ті, хто має іншу думку щодо деяких церковних питань, а самочинні зборища — це зібрання непокірних.

Враховуючи таке визначення розколу, не всі розділення в церквах вважалися розколами.

Церковним розколом вважалося відокремлення Римо-Католицької Церкви від Східної Церкви, тому що католики внесли значні зміни у віровчення та передання Святої Церкви. Розкольниками РПЦ вважає старообрядців. Відомі і такі розділення в Церкві, які не вважалися розколами. Так, самостійне відокремлення РПЦ від Константинопольського Патріархату в 1448 році Російська Церква не називає розколом. Не називалося розколом і відокремлення від Вселенської Патріархії Елладської, Румунської, Сербської, Албанської та інших церков. Ніхто не називав Київську Митрополію розкольницькою в XV столітті, коли вона розділилась на Київську та Московську. Обновленці ввійшли в історію як розкольники, бо вони змінили церковні канони та передання Церкви.

УПЦ КП не змінила ні канонів Святої Церкви, ні вчення Святих Отців, ні церковного передання. Адже згідно зі вченням Святих Отців, у кожній державі має бути незалежна, тобто автокефальна Церква. 34 Апостольське Правило говорить: «Єпископам будь-якого народу належить знати першого серед них, і визнавати його як голову, і нічого не робити, що було б понад їхню владу, без його вказівок...»

Чому ж тоді УПЦ Київського Патріархату називають «розкольниками»? Її ієрархія, духовенство та вся паства зберегли православну віру, церковне передання та святі канони, Апостольські правила та Постанови Вселенських Соборів. Її шлях до незалежності нічим не відрізняється від шляху інших православних церков світу.

Отже, немає канонічної причини для такого визначення. Церква, яка має тисячолітню історію, яка вела боротьбу за чистоту православ'я, має великий сонм святих, подвижників, мучеників, страсотерпців, святих, відродила тепер колись могутню Київську Митрополію та прийнятним шляхом (як і більшість православних Церков) здобула

власну Патріархію, стала для деякого розкольникською? Для кого і чому? Відповідь одна — політичні кола «єдиной и неделимой» та її прибічників в Україні тільки з політичних причин не бажають мати незалежну Українську Державу та Церкву, яка є основою і духовним фундаментом держави. Політичні причини, насамперед створення Української Держави, дають право Україні згідно з Апостольськими Правилами мати свою автокефальну (незалежну) церкву. Російська Православна Церква на це не зважає і вважає Україну своєю «канонічною» територією. Хоча всьому світу відомо, про яку «свою» територію йдеться. Звісно ж, про ту, яка була загарбана 1686 року внаслідок порушення Церковних канонів. До речі, про канонічну територію Московського Патріархату сказав Вселенський Патріарх Варфоломій 1995 року під час його суперечки з Патріархом Алексієм II за впливи в Естонській Церкві. Патріарх Варфоломій зазначив, що він визнає канонічною територію Московського Патріархату в межах до 1596 року, що і підтвердив Священнійший Синод Константинопольського Патріархату влітку 2000 р.

П'ята колона в Україні, так звана УПЦ, чомо виконує вказівки «білокам'яної», навіть допускає порушення канонів Церкви: дозволяє своєму духовенству не поминати під час служби Божої ім'я свого Патріарха Алексія II, щоб не виявити перед українським народом свою канонічну приналежність до Московської Патріархії.

Отже, причини цього «розколу» відомі — це небажання Московського Патріархату надати повну автокефалію УПЦ. Замість надання автокефалії на прохання УПЦ МП у 1992 році, яке, до речі, прийнято на Соборі і підписано Повнотою УПЦ Московського Патріархату (архієреями, духовенством, настоятелями монастирів і т. д), Московська Патріархія відповіла шаленим тиском на ієрархію та духовенство УПЦ, а також, грубо порушуючи Апостольські правила та Церковні канони, вдалася до брутальних політичних заходів щодо ієрархії УПЦ та її Предстоятеля Митрополита Філарета, але про це далі.

Тепер щодо іншого розділення — самочинного зборища непокірних. Таким, звичайно, був харківський собор УПЦ МП 1992 року, який грубо порушив Апостольські правила та Статут УПЦ, зібравшись у Харкові без свого Предстоятеля, але, крім цього, «собор» прийняв неканонічні, політичні рішення. Отже, згідно з визначенням Василя Великого, це зібрання є самочинним зборищем непокірних, які без згоди свого Предстоятеля та без його присутності заочно «осудили» його та «прийняли» до нього санкції, що дуже нагадує ГКЧП у серпні 1991 року. (Тут доречно згадати, що Вселенський Патріарх Варфоломій не визнав «собор», назвавши його зборами архієреїв).

Ось це неканонічне самочинне дійство частини УПЦ, кероване Московським Патріархатом, що відбулося в Харкові 1992 року, і стало головною причиною розділення Українського Православ'я. Московський Патріархат, грубо втрутившись у справи УПЦ, яка тоді вже мала право самостійності в управлінні, вбив клин розбрату та почав сіяти зло і ненависть, розділяючи українську паству на два табори — московський та київський. Звісно, що у зросійщеній Україні, особливо східних її регіонах, знайшлося доволі прихильників Московського Патріархату і навіть ворогів відродження істинно Української Церкви. Цей рух був на догоду політикам від комуно-соціалістів, які ще вчора нищили Церкву, а сьогодні стали її «обороняти», щоб використати її як спільницю у відродженні тоталітарного монстра — Російської імперії.

Можна навести десятки прикладів з історії, коли тих, хто не корився Російській Державі, прибирали руками московської церкви. Так був підданий «анафемі» гетьман Іван Мазепа, «позбавлений сану» митрополит Арсеній Мацієвич і т. д. Вже в радянський час на вимогу відповідних органів влади в 1942 році митрополит Сергій «позбавив сану» єпископа Полікарпа Сікорського та архієреїв, що його підтримували. Московська Патріархія при цьому забуває, що святі канони категорично забороняють єпископам використовувати Церкву в інтересах світської влади.

Цікаво і те, що цим незаконним відлученням та анафемам мало хто в історичному минулому підкорявся з однієї причини: бо ті «наказання» грубо порушували святі канони. Так, митрополит Григорій Цамбалюк в XV столітті не підкорився рішення Московського митрополита Фотія, який «позбавив» його єпископства. Митрополит Ярославський Агафангел (Преображенський) та митрополит Петроградський Іосиф (Петрових) не виконали як неканонічне рішення про церковну заборону митрополита Сергія (Старгородського), який, до речі, був засуджений єпископами Соловецькими та архієреями Російської Зарубіжної Церкви за узурпацію першосвятительської влади і компроміс із безбожною владою.

Патріарх Тихон, «позбавлений сану» обновленцями 1923 року (підписалися 54 архієреї, і цей Собор підтримав Вселенський Патріарх), також відмовився визнати постанову цього Собору, бо вважав неканонічною.

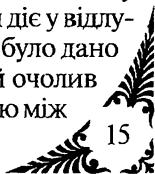
Як ми вже знаємо, святі канони забороняють карати невинних (тлумачення Вальсимона на 28 правило Святих Апостолів). Тому і Патріарх Філарет, тоді митрополит, вважає себе невинним у пред'явлених йому звинуваченнях про порушення церковних канонів і називає недійсним рішення Архієрейських зборів РПЦ від 11 червня 1992 року, про що він заявив у Апеляції до Глав Помісних Православних Церков. До речі, на цю Апеляцію відповіді не було від жодної Церкви, а це означає, що вона перебуває в розгляді, а отже, всупереч Московському Патріархату, «анафема» не має жодної канонічної сили. Звичайно, глави Помісних

Церков чудово розуміють ситуацію в Україні та Українській Церкві, а також знають заслуги перед Святою Церквою Патріарха Філарета, який був нагороджений найвищими нагородами майже всіх цих Церков. Ось тому і не поспішають Патріархи інших Помісних Церков підтримати рішення Московського Патріархату, який прагне стати Третім Римом та панувати у Вселенському Православ'ї.

Свої дії, спрямовані проти УПЦ Київського Патріархату, Московська Патріархія та її складова частина в Україні найчастіше пояснюють бажанням церковної єдності, розуміючи її як єдність зовнішньої церковної організації, для якої церковне управління є людською, безблагодатною адміністративною діяльністю. Вона розуміє церковну єдність обов'язковим «послушанием» Предстоятелю, тобто Патріарху Московському; для цього відбувається дивовижне гріховне маніпулювання церковними канонами та порушення їхнього духовного змісту. Церковна єдність, яка базується на адміністративній владі, суперечить вченню Святих Отців. Святий Отці навчали, що церковна єдність базується на єдності віри та християнської любови. Шлях же, який обрала Московська Патріархія, є лживим, бо він тримається на насильстві, не на любові, і тому Московська Патріархія вбачає в утворенні автокефальних церков в Україні, Молдові, Естонії, частково в Білорусії після розвалу Радянської імперії (як, до речі, в свій час вбачала Візантійська імперія) загрозу знищення Російської імперії. Відсутність засад любови в Церкві призводить до стримання благодаті. Правда, влада, яка існує в структурах Московського Патріархату, не потребує благодаті, бо вона базується на земних законах. Згадаймо слова апостола Павла: «Божої благодаті я не відкидаю. Бо коли набувається правда законом, то даремно Христос помер» (Гал. 2, 21). Нарешті, якщо про єдність судити по-московськи, то виникає запитання: чи єдине Вселенське Православ'я? Відповідь однозначна — звичайно, єдине, адже його єдність базується на вченні Христа, а не на земних законах, якими керуються владика нездійсненого Третього Риму, які, втрачаючи свою владу над іншими народами та Церквами, воляють про «роздертий» хітон російського Православ'я. Разом із тим Московський Патріарх благословляє війну в Чечні, країні мусульманській. Невже і це «канонічна» територія православного Патріарха? Ця війна братовбивча, там гинуть не тільки чеченці, а й росіяни-православні, і це ще раз підтверджує імперські зазіхання Росії і участь у цих процесах, на жаль, Російської Православної Церкви.

Коли вивчаєш проблему церковних розколів та анафем, виникає закономірне запитання: чи відбувається при цих явищах сакраментальне відлучення від Церкви Христової як боголюдського організму і чи діє у відлучених благодать Божя? Відповідь на це непросте запитання було дано ще в IV столітті при вивченні донатистського розколу, який очолив єпископ Донат. Ще в V столітті православні розуміли різницю між

ересю та розколом, усвідомлюючи, що ересь змінює віру, а розкол розриває єдність церкви, але не змінює віру. Кафолічна (Вселенська) Церква визнавала, що її віра та віра донатистів однакові. У зв'язку з цим вона визнавала в розкольників благодать не тільки таїнства хрещення, але й усіх інших таїнств. Це вчення виклав блаженний Августин. Він писав, що неможливо вказати ніякої причини, що могла б ствердити відсутність благодаті у розкольників. Всі таїнства передаються шляхом священнодійства, тобто через виконання таїнства. Хрещення, наприклад, передається людині, коли вона охрещується, благодать священства — при рукоположенні. Тому в Кафолічній Церкві, тобто Православній, Східних Церквах — Вірменській, Коптській, Ефіопській, Сіро-Яковитській, а також і Римо-Католицькій — заборонено повторення таїнств хрещення та священства.

Коли ж донатистські єпископи повертались до Церкви, то їх приймали в єпископському сані, отриманому в розколі. Звичайно, були випадки, коли єпископу чи священику забороняли звершувати служби, але виключно з дисциплінарних міркувань, бо такі заборони не мали догматичного значення. Зрозуміло, що благодать вони не втрачали, але не могли нею користуватися.

Розуміючи християнську віру, православні не хотіли перерукопокласти донатистських єпископів при їх поверненні в Кафолічну (Православну) Церкву, щоб не образити нерядового християнина, тобто священика чи єпископа, та щоб не хулити таїнств, що на них перебувають. Отже, як бачимо, благодать таїнств у церковних розколах зберігається.

Але дивно, чому сучасні архієреї з Української Православної Церкви Московського Патріархату не рахуються з ученням Святих Отців і повторюють таїнства Церкви Христової, перерукопокладають тих, хто не витримав по немочі духовній їхнього ж тиску та «обробки» і вирішив шукати «канонічності» в МП? Мабуть, у совєцьких семінаріях (якими, до речі, вони так пишаються) їх цьому навчили. Мало того, деякі з них навіть хизуються тим, що вже багатьох «спасли», перерукопоклали і «навернули» до «спасительної» Церкви, безсоромно забуваючи про те, що благодать Господа Бога і Спаса нашого Ісуса Христа не є їхньою власністю і діє там, де хоче Господь, а не там, де вкаже представник Московської Патріархії. Та, на жаль, владики від Москви ще навчають цьому своїх напівграмотних батюшок — і ті творять цей тяжкий гріх, — перехрещуючи, перепечатуючи тих, хто це таїнство прийняв в Українській Церкві — і не безкоштовно «спасаючи заблудших», а за добру платню. Що ж скажуть ці убогі пастирі, коли при об'єднанні в єдину Помісну Церкву будуть визнані всі хіротонії обох гілок Православ'я... Але ще ж прийде час за все це безглуздя відповідати і перед Господом!

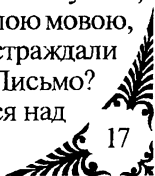
Як же розуміти слова вчення Кипріяна Карфагенського про те, «що поза Церквою немає спасіння»? Він також стверджує, що благодать тайнств діє у всіх, хто дотримується віровчення. Розкольники, які не вносять ніяких єресей до вчення, після відокремлення від Церкви подібні струмкам, які відділилися від головного русла, у них та ж сама вода, але вони можуть засохнути, якщо не зіллються знову з головною рікою. Але інколи ці русла перетворюються на могутні ріки і стають Помісними Церквами, як і було з більшістю Православних Помісних Церков, які відокремилися і стали автокефальними, тобто незалежними, бо історичні обставини вимагали того, щоб, згідно зі вченням Святих Апостолів, вони мали свої Православні Церкви. За словами блаженного Августина, навіть ті, хто відійшов від Церкви, не втрачають повністю отриманої благодаті.

Повертаючись до нашого часу, запитаймо себе: чи втратила благодать РПЦ, коли на неї була возведена анафема Російською Зарубіжною Православною Церквою в 20-і роки, чи втратила благодать Московська Патріархія, коли, всупереч канонам Церкви та Апостольським правилам, нехтуючи Постановами Вселенських Соборів, у 1943 році вона була створена сталінським режимом? Чи благодатні ті сумнівні хіротонії, які проводив митрополит Сергій Старгородський, щоб зібрати за вказівкою Сталіна хоч 17 єпископів для проведення «собору», щоб на весь світ заявити про «відновлення» патріаршества в Росії на догоду «отцю народів» та комуністичним собраттям, з якими і сьогодні солідарні представники цього неканонічного зборища під псевдоназвою «Українська Православна Церква»?

Відповідь однозначна: звичайно, втратила, бо відступила від учення Святих Отців та Постанов Вселенських Соборів.

Настав час заглянути у власне око і витягти звідти здоровенну колоду, що стала більмом, а тоді судити інших, але при цьому не забувати і про Суд Божий.

Московська Церква відбирає у нас найсвятіше — наші душі — і хоче, щоб ми на догоду політикам стали матеріалом, гноєм для відновлення імперії. Вкравши чималий пласт нашої історії, культури, загарбницьки присвоївши її (хрещення Руси-України, «Слово о полку Ігоревім», «Слово про Закон і Благодать», Києво-Печерську та Почаївську лаври та інше Москва вважає своїми), вона хоче знищити і нашу мову, забороняючи звертатися нею до Бога, а це вже приниження національної гідності, бажання зробити нас покірними «хахлами», що славлять чужого «канонічного» Патріарха та ще й чужою мовою... Тим часом апостол Павло навчав, що «краще в Церкві почути п'ять слів своєю рідною мовою, ніж десять тисяч чужою, незрозумілою мовою», «бо коли я молюся чужою, незрозумілою мовою, то молитися тільки дух мій, а розум мій мовчить». Для чого страждали святі Кирило і Мефодій, перекладаючи на рідну мову Святе Письмо? Мабуть, не для того, щоб Московське духовенство глумилося над

нашою, Богом даною, мовою, а для того, щоб народ їхній глибше пізнав істину Христову, а разом із тим і утвердився у Вірі Православній. Та власне, Вселенське Православ'я, прийнявши до своєї спільноти УПЦ в Америці, яка послуговується українською мовою, визнало її нарівні з мовами інших народів, але всього цього не хочуть знати заражені вірусом шовінізму прихильники Московського Патріархату.

Але, незважаючи на все, Господь Бог благословив Україну державністю, з Його промислу відродилася до життя і Українська Православна Церква, яка зміцнюється і розбудовується та прямує до істинної єдності — до Єдиної Помісної Церкви, перемагаючи всяке зло і неправду, що їх сіють вороги України, та долаючи свою Голгофу. Вороги ж українського Православ'я будуть посоромлені і розвіяні. Бо Господь там, де правда, там, де чисте, сокрушення серце. А де зло, обман, — там лукавий...

Український народ завершив свій тисячолітній шлях до Патріаршества, до створення Української Православної Помісної Церкви, обравши на Всеукраїнському Православному Соборі 5—6 червня 1990 року першого патріарха — Патріарха Київського і всієї Руси-України Мстислава (Скрипника).

10-річний шлях — це короткий шлях в історії, але Українське Православ'я здолало його з великими успіхами. УПЦ КП за цей час стала однією з могутніх Церков світу. Сьогодні це 29 єпархій, 31 архієрей, понад 2000 священників та більше 3000 парафій, 24 монастирі, 4 духовні семінарії та 2 духовні академії, богословський факультет при університеті, 2 закордонні місії, потужний видавничий центр.

Звичайно, процес визнання УПЦ іншими помісними Православними Церквами ще не завершений, але він завжди тривалий, а у випадку з Україною болісний через надмірні потуги МП вплинути на світове співтовариство політичними чинниками, щоб не випустити ласий шматок зі своїх рук і щоб зберегти панування над Україною. Та світове співтовариство вивчає ситуацію, щоб зробити єдино правильний вибір. Згадаймо МП після її неканонічного створення 1448 р. Вселенський патріарх не визнавав її 148 років!

Зупинити те, що благословив Господь, неможливо. Визнання — це суто земна річ, і вона аж ніяк не впливає на існування церкви і виконання нею духовної, спасительної місії для свого народу, яку на неї поклав Господь і Бог наш Ісус Христос, а Він, як загальновідомо, а для тих, хто цього не знає, нагадую, ще ніколи не перебував на службі у Московських владик та в їхніх послідовників в Україні.

Отже, всі звинувачення щодо УПЦ КП є безпідставними і розраховані на малоосвічених людей, які не можуть зрозуміти цих важливих речей. Ті ж, які розуміють це, але однак спрямовують свої дії проти утвердження Українського Православ'я, є ворогами української державності і прагнуть її знищення.

Михайло Благовойченко

ВСЕЛЕНСЬКИЙ ПАТРІАРХ НЕ ВИЗНАЄ УПЦ МОСКОВСЬКОГО ПАТРІАРХАТУ

*Диявол не стоїть в істині, бо істини немає в ньому.
Коли він говорить неправду, від себе говорить, бо він лжець
і отець неправди (Ін. 8,44).*

ПОЧИНАЮЧИ з незаконного так званого харківського собору, пропагандистська машина Московського патріархату постійно проголошувала, що і митрополит, а тепер Патріарх Філарет, і Українська Православна Церква Київського Патріархату є неканонічними. А щоб підкреслити це, представники Московського патріархату в Україні навіть почали додавати до своєї самоназви слово «канонічна». Мовляв, лише так звана УПЦ Московського патріархату є в Україні єдиною «канонічною» церквою, а всі інші гілки українського православ'я — гірші від сектантів та безбожників.

Багато років їхня неправда сприймалася частиною довірливих православних українців як правда. Вони широко вірили, що моляться в канонічній Українській православній церкві, яка визнана всім православним світом. Але, як говорять в народі, шила в мішку не втаїти, і опублікована в минулому номері нашої газети відповідь Вселенського Патріарха Варфоломія I на постанову зібрання українського єпископату Московського патріархату свідчить про те, що ніякої «канонічної Української православної церкви» Вселенський Патріархат не знає і не визнає.

Незважаючи на постанову московського Архієрейського собору від 1997 року, який надав владіці Володимирі (Сабодану) як «предстоятелю Української православної церкви» титул «блаженніший», Патріарх Варфоломій не визнає його ні «блаженнішим», ні «предстоятелем» і називає його, як рядового архієрея Московського патріархату, «преосвященним митрополитом Київським». Патріарх нагадує владіці Володимирі, що за існуючим порядком «ієрархи Святих Православних Церков спілкуються з церковних проблем через своє церковне керівництво», тобто надсилати будь-які документи до Вселенського Патріарха митрополит Володимир як єпископ Російської православної церкви повинен через своє керівництво в Москві.

Останній Архієрейський собор Української Православної Церкви Київського Патріархату засвідчив, що «УПЦ, не маючи статусу

автокефальної чи автономної, не може по суті називатися церквою, перебуваючи у складі іншої автокефальної Церкви», а тому «вона не може скликати архієрейські та інші собори». Так вважає і Святійший Патріарх Варфоломій, бо те, що в так званий УПЦ Московського патріархату назвали «Архієрейським собором», він називає «збори (а не, безперечно, собор чи синод) 35 єпископів України 28 числа місяця липня».

Таким чином, ніякої «канонічної Української православної церкви» не існує, а є лише єпархії Російської православної церкви на території України, єпископи яких нахабно привласнили собі право скликати «собори» та на них повчати Вселенського Патріарха, як йому краще дбати про Вселенське Православ'я.

У своєму листі Патріарх Варфоломій вказує на ту відповідальність, яку несе єпископат Московського патріархату за десятки років церковного розділення в Україні. Саме через їх дії «Православна Церква стала загалом предметом насмішок і збиткування, не маючи змоги забезпечити свою єдність, а також спільноту між своїми членами». Святійший Вселенський Патріарх наголошує на тому, що і той лист, який надіслали йому українські єпископи Московського патріархату, не сприяє поліпшенню ситуації, а, навпаки, має образливий щодо Константинопольського Патріархату та, з канонічної точки зору, неприпустимий зміст. Відкидаючи дипломатичні звороти, які змушений вживати Святійший Патріарх Варфоломій, можемо прямо сказати, що зміст листа цих єпископів є хамським, бо зводиться до думки: «Не лізьте в наші справи, а то Вам гірше буде».

Через те, що самі православні ієрархи в Україні вже десятки років не можуть подолати розкол в Українському Православ'ї, Вселенський Патріарх запропонував своє посередництво і допомогу. Він вважає, що таке посередництво «мали б радо вітати православні українці, які вболівають за свою землю і за свою Церкву». Вірні Київського Патріархату, як і УАПЦ, вже багаторазово засвідчили свою підтримку посередницьким зусиллям Константинопольського Патріаршого Престолу в справі об'єднання Українського Православ'я, а тому їх категоричне несприйняття представниками Московського патріархату свідчить лише про одне — вони не вболівають ні за свою землю, ні за свою церкву.

Зважаючи на все це, Святійший Вселенський Патріарх попереджує єпископів Московського патріархату, що якщо вони не змінять своєї позиції, то «у нових розколах та зіткненнях будуть винні самі вони», а «Господь наш Ісус Христос авторитетно визначив, що всякий, хто зумисне розділяє братів, не може перебувати посеред них, а повинен бути відлучений від Церкви (Мф. 18, 17)».

Прикро, що для деяких високопоставлених ієрархів Мос-

ковського патріархату в Україні не є авторитетом ані святий апостол Павло, котрий закликає: «Благаю вас, браття, ім'ям Господа нашого Ісуса Христа, щоб усі ви говорили одне і не було між вами розділення, а щоб ви з'єднані були в одному розумінні та в одній думці» (1 Кор. 1, 10), ані Вселенський Патріарх, котрий пропонує допомогу у віднайденні Богом заподаної єдності. Тим більше вони не хочуть нічого чути про їхніх братів — єпископів Української Православної Церкви Київського Патріархату, котрі вже не раз закликали єпископат Московського патріархату в Україні почати об'єднавчий процес. Але будемо вірити в те, що серед єпископів, духовенства і вірних Московського патріархату в Україні є багато таких, які вже усвідомлюють необхідність подолання згубного розколу і готові до плідної співпраці в цьому напрямку при посередництві Вселенського Патріарха Варфоломія.

А ті, хто й надалі будуть прикривати свої амбіції власновигаданою «канонічністю», а небажання об'єднання Українського Православ'я — власноприйнятими анафемами, нехай замисляться над тим, що в Бозі немає ніякої неправди, і вони, продовжуючи брехати православним українцям про «єдину канонічну УПЦ», стають дітьми того, про кого говорив Господь, що він «лжець і отець неправди».

У недавній програмі «Табу», в якій обговорювались проблеми православ'я, єпископ Московського патріархату Митрофан на запитання про перспективи об'єднання відповів: що неможливе для людей, можливе для Бога. Так, владико, для Бога все можливе. І нехай Всемогутній Господь, об'єднавши Українське Православ'я навіть проти волі «канонічних» промосковських владик, посоромить їх. Але нехай вони пам'ятають, що всемогутність Божа не знімає з них відповідальності за розкол Українського Православ'я, за несправедливі анафемами та свідому брехню на адресу православних братів-українців. А лист-відповідь Святійшого Вселенського Патріарха нехай протверезить деяких ультраправославних і відкриє їм очі на справжню «канонічність» так званої «Української Православної церкви».

(Газета «Голос Православ'я», № 20, жовтень 2000 року)

Людмила Коханець

«ПОКАЯННЯ» ТАКОЖ МОЖЕ БУТИ ГРІХОМ. ПЕРЕД НАРОДОМ

НЕДАВНО відбулося засідання ювілейного Архієрейського Собору Української Православної Церкви (Московський Патріархат). Головною темою святкового Собору стала тема буденна — принаймні для українського суспільства: конфліктна ситуація в православ'ї. Навіть для вірних інших конфесій не таємниця, що ця ситуація останнім часом загострилася ще більше. Об'єднання трьох галузок Українського Православ'я в єдину крону, надання йому автокефалії, інші важливі питання розбиваються об єресь далеко не християнських догм. Серед них найпопулярніша: «Незалежна Україна не може мати незалежної Православної Церкви».

Архієрейський Собор УПЦ МП у своїх заявах та зверненнях на адресу Вселенського Патріарха Варфоломія I, Московського Патріарха Алексія II і Президента України Леоніда Кучми недвозначно засвідчив: духовний форпост російських імперських ідей в Україні рішуче боротиметься за збереження статус-кво. Митрополит Володимир (Сабодан), побіжно зауваживши, що церковний провід УПЦ МП «не знімає теми автокефалії, але до неї треба йти так, щоб не з'явилися нові розколи — на заході, сході і в центрі України», тут таки уточнює: «Ми готові йти на переговори, богословські дискусії з ким завгодно, але не з анафеманством. Він головна перешкода для нормального спілкування і переговорів».

Та цілком очевидно, що Патріарх УПЦ КП Філарет (Денисенко) лише одна з «головних перешкод». Підпорядкована Москві Церква відкидає будь-які можливості переговорів не тільки з владиною Філаретом, а й з іншими представниками Київського Патріархату. Та й як ще промовистіше можна окреслити свою позицію, ніж цим відвертим резюме: «Ми не за «об'єднання, а за «приєднання» до нас тих церков, котрі відкололися, — нехай покаються і прийдуть до нас»? Прийдуть, аби єдиною православною церквою служити Москві? За таким «покаянням» — великий гріх перед власним народом. Та й перед Господом Богом. Хоча, схоже, ці «дрібниці» не бентежать політиків у рясах.

Собор вирішив, що УПЦ МП повинна залишатися у складі Російської Православної Церкви. Правда, зі статусом автономної церкви. Для його формального узаконення собор звернувся до Патріарха Алексія II з проханням: «Винести на обговорення ювілейного Архієрейського Собору в Москві питання уточнення того канонічного статусу УПЦ, що його було визначено для неї 1918 року Патріархом Тихоном». Чому ж

відразу не просити в Москві автокефалії, якщо вже тільки від Алексія залежить канонічність? На це логічне запитання відповідь цілком фарисейська: «Наш народ не прийме автокефалії — це поняття досить скомпрометовано в уявленні парафіян і майже дорівнює ересі. Для усвідомлення автокефалії потрібен час». Мають рацію московсько-українські владики: вони знають, що кажуть. Бо немало потратили часу, аби сформувати «правильне» уявлення парафіян про це поняття. До речі, саме від «пастирів» московської орієнтації прості віруючі дізналися, наскільки «неканонічність» інших церков не сприймається Господом.

Автор цих рядків не раз чула російськомовні проповіді отців-настоятелів храмів в українських селах, у яких вони шельмували не лише УПЦ КП, осквернену, як вони вважають, Філаретом, а й УАПЦ, заодно з католиками. Навіть «цитували» Біблію, де начебто апостоли розвінчують католиків і стверджують, що тільки російське православ'я — справжня Христова віра. Не дивно, що селянки після такої «проповіді» гвалтують, наче очманілі: «Не хочемо ніякої української церкви — це все неканонічне». В однієї з них я поцікавилася: «А що таке канонічність?» Подільська молодичка щось плутано пробелькотіла про «віру предків» (?), а потім порадила: «А ви спитайте в нашого батюшки». «Батюшка» відразу «розкусив», чим я «дихаю», і сердито осінив мене хрестом, обізвавши ... католичкою. Уточнення, що я православна, викликало ще більший гнів: «Ізиді, породження сатани»... Можна було б посміятися, якби не було так гірко... І досі в історичних козацьких храмах парафіянам «проповідують» про зрадника Мазепу і закликають молитися за сім'ю Романових. Царі-самодержці Російської імперії — канонічні, українські лицарі — «анафеманствовані»?

І нарешті, ще одна світська новина з церковного фронту. Як повідомила газета «Летопись православия», перед Архієрейським Собором УПЦ МП відбулася 45-хвилинна зустріч Президента Л. Кучми з митрополитом Володимиром (Сабоданом). На ній обговорювалась ідея скликання Всеукраїнського Собору України і обрання таємним голосуванням єдиного ієрарха Православної Церкви країни. Митрополит «відкрив» Президентові «правду»: вірні УПЦ не сприймуть рішень такого Собору і, дуже можливо, звернуться до Алексія II з проханням прийняти їх до РПЦ. «Наляканий» такою перспективою Леонід Кучма начебто запевнив владика (до речі, і сам Президент, і особливо його дружина належать до постійних парафіян УПЦ МП), що ідея всеправослав'я належить не йому і що він припиняє всілякі дії, спрямовані на реалізацію цієї «утопії».

Отже, збереженню статус-кво поки що нічого не загрожує. Розкол православ'я триватиме — згідно з далекоглядними московськими планами. Адже тільки так можна сіяти в мільйонах душ отруйні зерна. Робити з народу бидло. З вільних людей — рабів. Найбільше святотатство, що для цього залучають Віру.

(Газета «Шлях перемоги», 23 серпня 2000 року)

В червні цього року розпочато відбудову
Православної Святині —
Святоуспенського кафедрального
собору в м. Полтаві.

Звертаємось до Вас, Брати і Сестри,
з проханням підтримати відбудову
Собору. Ваші імена будуть внесені
до пам'ятної книги жертводавців.

Кошти можна перераховувати
на р/р. 260062549 АБ «Полтава-Банк»
МФО 331489, код ЗКПО 22549330

*Біля новозбудованої і освяченої церкви
Різдва Пресвятої Богородиці
в с. Мартинівка Гадяцького району
Святійший Патріарх Київський
і всієї Руси-України Філарет
з духовенством і парафіянами.
20 серпня 2000 р.Б.*

МОЛИТВА ЗА УКРАЇНУ

*Боже Великий, Єдиний,
Нам Україну храни,
Волі і світу промінням
Ти її осіни.*

*Світлом науки і знання
Нас, дітей, просвіти,
В чистій любові до краю
Ти нас, Боже, зрости.*

*Молимося, Боже Єдиний:
Нам Україну храни,
Всі свої ласки й щедроти
Ти на люд наш зверни!*

*Дай йому волю, дай йому долю,
Дай доброго світа,
Щастя дай, Боже, народу
І многая, многая літа!*